

DREVENÝ ZÁSOBNÍK NA KOMPOST

Kompostovanie patrí medzi najjednoduchšie spôsoby recyklácie biologických odpadov vznikajúcich v záhradách a domácnostiach. Vďaka kompostovaniu dokážeme výrazne znížiť množstvo zmesového komunálneho odpadu a zároveň kvalitným hnojivom pomôžeme aj rastlinám v našich záhonoch.

Systém zberu biologického odpadu na škole (napríklad z desiaty) môže predstavovať celoročný projekt pre malých aj veľkých. Žiaci sa tak naučia správnym návykom pri nakladaní s odpadmi a v konečnom dôsledku môžu ovplyvniť aj triedenie odpadu vo svojich domácnostiach. alším využitím môže byť učenie o rozkladných procesoch, dĺžke rozkladu jednotlivých zložiek alebo o živote pôdných organizmov.

Definícia

Kompostér je špeciálna nádoba s otvormi na prívod vzduchu alebo vzdušný zásobník, v ktorom sa urýchľuje zrenie kompostu.

Postup

Ak nevyužijete ponuku najrôznejších nádob, môžete si zásobník na kompost založiť aj voľne. Ohrádka takého voľného kompostéra však musí byť vzdušná. Aby ste mohli kompost ľahko prekopávať a vyberať, je vhodné mať zásobník s odnímateľnou prednou stenou (napr. s dvierkami alebo vyberateľnými doskami). Pre umiestnenie kompostéra je ideálne polotienisté miesto v závetrí. Medzi pôdou a voľným zásobníkom nesmie byť

žiadna bariéra, pretože práve pôdne organizmy v

komposte rozložia všetok organický materiál na kvalitné hnojivo.

Vybrané miesto na zásobník najprv zrýľujte a následne naň postavte samotnú konštrukciu. Príkladom môže byť drevený zásobník s vyberateľnými doskami, na ktorý budete potrebovať:

- 4 hranoly (125 x 10 x 10 cm),
- 26 dosiek (120 x 10 x 2,5 cm),
- 7 dosiek (106 x 10 x 2,5 cm),
- 1 dosku (145 x 10 x 2,5 cm),
- 2 drevené kocky (10 x 10 x 10 cm),
- klince alebo skrutky do dreva (kladivo alebo skrutkovač),
- meter, sekerku, píľku či iné náradie.

Všetky štyri hranoly, ktoré budú tvoriť stĺpy kompostéra, na jednej strane zašpicajte. Na dva z nich, ktoré budú slúžiť ako predné stĺpy, spravte 7 šikmých zárezov s hĺbkou a šírkou 3 cm – zárezy musia byť v rovnakej výške a s rovnakým sklonom na oboch stĺpoch. Vzdialenosť medzi jednotlivými zárezmi bude 11 cm. Do týchto zárezov sa budú vkladať dosky prednej steny kompostéra s možnosťou ich jednotlivého vyberania.

Jeden hranol so zárezmi a jeden bez zárezov položíte rovnobežne vedľa seba na zem vo vzdialenosti 120 cm. Hranol so zárezmi musí byť položený tak, aby zárezy boli obrátené k zemi. Postupne na nich pribite alebo

priskrutkujte 8 dosiek (120 x 10 x 2,5 cm), medzi ktorými necháte 5 cm medzery. Začnite od konca, ktorý nie je zašpicatený. Rovnako postupujte aj pri druhej dvojici hranolov. Tak vzniknú bočné steny zásobníka. Obidve bočné steny postavte od seba vo vzdialenosti 120 cm tak, aby hranoly so zárezmi boli na jednej strane a smerovali zárezmi k sebe. Hranoly bez zárezov spojte ďalšími 8 doskami (120 x 10 x 2,5 cm), čím vytvoríte zadnú stenu zásobníka.

Z vnútornej strany oboch predných stĺpov pribite zostávajúce 2 dosky (120 x 10 x 2,5 cm), ktoré budú ako zábrana proti vypadnutiu vyberateľných dosiek.

Na záver na dosku s dĺžkou 145 cm pribite alebo naskrutkujte na obidva konce drevené kocky a umiestnite ich na vrch prednej steny zásobníka. Bude brániť jej rozchádzaniu.

Zásobník vtlačte alebo zabite do zeme. Nakoniec vložte zostávajúcich 7 dosiek (106 x 10 x 2,5 cm) do pripravených zárezov prednej steny zásobníka.

Do vytvoreného zásobníka uložte na spodok hrubšie vetvy. Tie budú slúžiť ako drenážna vrstva, ktorá umožní prístup vzduchu. Ten je pre správny priebeh rozkladu bioodpadu mimoriadne dôležitý. alej môžete pridať trochu hnoja a následne ukladáte už len bioodpad. ďalším dôležitým faktorom je voda. Ak bude kompost suchý, pôdne organizmy v ňom žiť nebudú. Správna vlhkosť sa pozná tak, že keď kompost chytíte do ruky a stisnete, cítite vlhkosť na ruke. Pokiaľ by naopak vytiekla pomedzi prsty tekutina, kompost je príliš mokrý a hrozí, že začne nežiaduco hniť a zapáchať. Kompost prehrabávame (premiešavame) aspoň raz do týždňa. Ak je kompost suchý, prelejeme ho vodou. Ak je naopak mokrý, na určitý čas zamedzíme prísun vlhkého odpadu ako sú napríklad zbytky ovocia a častejšie ho prehrabávame. Kompost zreje približne rok. Vo výsledku by ste mali získať tmavý substrát plný živín, ktorý nijako nezapácha.

Tipy

- Za vhodné drevo s dlhou životnosťou sa považuje dub, agát, gaštan, slivka, čerešňa. Z bežnejšie dostupného dreva najdlhšie vydrží drevo, ktoré obsahuje veľa živice (smrekovec opadavý, borovica lesná).
- Ak sú dosky ohobľované (zmenší sa zachytávanie vody na chýpkoch dreva a tým aj možná hniloba), životnosť zásobníka aj bez impregnácie bude 5 - 8 rokov.
- Drevené hranoly, ktoré budú zapichnuté v pôde, možno jednoducho opáliť na ohni, čím sa stiahnu póry na dreve a povrch sa stane celistvejší. Ďalšou možnosťou je použiť ekologický lak z prírodných látok. Pozor však, aby drevo nebolo ošetrené prípravkom, ktorý obsahuje jedovaté látky. Tie by sa mohli cez kompost dostať do potravinového reťazca.

Tento materiál vznikol v rámci projektu Change the Grounds: Transforming spaces for learning activities spolufinancovaného z programu Európskej Unie Erasmus+. Číslo projektu: 2017-1-SK01-KA201-035316

Texty vyjadrujú len názory autorov a v žiadnom prípade ich nemožno považovať za názory Európskej komisie. Komisia nenesie nijakú zodpovednosť za použitie informácií uvedených v tejto publikácii.